

Beogradskie Novine

Br. 162.

BEOGRAD, petak 15. juna 1917.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 14. juna.

Istočno i jugo-istočno bojište:

Neizmijenjeno.

Talijansko bojište:

Na visoravni Sette Communi (Sedam opština) juče samo topnička borba. Inače nema ništa da se javi.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 14. juna.

Zapadno bojište:

Front priestolonaslednika Ruprechta bavarskog:

Jednako u Flandriji kao i u Artoisu bila je topnička borba jaka samo u nekim odsjecima. Istočno od Yperna rasprsnuli smo više mračne koje su u engleskim položajima prouzročile očušćenja. Do manjih predvođenja borbi došlo je samo južno od Douve-a.

Front njemačkog priestolonaslednika:

Kod Wauxalliona (sjeveroistočno od Soissons) prešli su Francuzi poslije višesatne vatre na napadaj; oni su od bijeni. Inače je topnička djelatnost ostala većinom neznačajna.

Front vojvode Albrechta württemberskog:

Ništa naročitog.

Jedna eskadra naših velikih letelica prodrla je juče u podne do Londona i izbacila na tirdjavu bombe. Kod jasnog vidika opazili su naši letači dobre zgoditke. U prkos jake odbrambene vatre i više vazdušnih borbi, kod kojih se jedan engleski letač strovalio nad Themsom, povratne su se sve naše letelice neoštećene natrag.

Istočno bojište:

Borbena djelatnost držala se u običajnim granicama. Ruski su letači u posljednje vrijeme postali opet aktivniji. Oni su više puta preko naših linija preleteli; od početka juna pet je od njih oboren. Bacanje bombi na Tuckum osvetili smo juče vazdušnim napadom na Schlock.

Makedonsko bojište:

Nema bitnijih dogadjaja.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Podlistak.

Dr. Josip Beroš (Trst):

Naš narodni posjet na Balkanu.

Talijanskog je propagandi na istočnoj obali Jadranu bio cilj, makar i fiktivan, da očuva tradiciju talijanskog jezika, eda sutradan, kad Italija istupi iz Trojneg Saveza, uz mogne staviti svoje zahtjeve na naše obale. Propagatorima te ideje bilo je u glavnom do toga, da gradovi i ostalo čitavo Primorje zadrže talijanski karakter, pa da stranci iz toga uvidje, kako oni imaju pravo na ove krajeve, jer njihov jezik, a ne naš po njima odjekuje. Radi tog konačnog cilja osnivali su na Primorju Legine škole, a tih je bilo kod nas daleko više postignuto, negoli u čitavom Trentinu, gdje je kudikamo više njihova Štivilja, koji upravo žđe za školom. Zatornim radom zloglasne Legije nastojali su, da našoj budućnosti nadi iščupaju ljubav za svojim jezikom, htjeći su da ajome ojačaju svoje redove, brišući nasime sa ovoga žala.

Ovako bujnoj, lukavoj, prepletej propagandi padali su i najsvjesniji naši, makar i ne svjesno, na lijevak. Ne prosta nesvjesna masa, već i pogrdjkoj bolja naša obitelj Štivilja je svoje dijete u Legini školu. Među imenima, koja iznijesmo jednom prije rata, bilo je i takvih, kojima priskrbimo mjesto na našim autonomnim institucijama, a oni, kao na uzvrat, davali su djecu u talijanske škole.

Talijanski jezik na našim obalamama

iznijesmo jednom prije rata, bilo je i takvih, kojima priskrbimo mjesto na našim autonomnim institucijama, a oni, kao na uzvrat, davali su djecu u talijanske škole.

Talijanski jezik na našim obalamama

Uspješan vazdušni napad na London. Pogoršanje prilika u Kronstadtu.

"Pobjeda".

Već 5. maja spremljeni su u Solunu dogadjaji, koji su u ponедјeljak izvršeni u Ateni. Na taj su dan u Solunu Venecijanske pristalice održale skupštinu, na kojoj su izrekli predstavu na dinastiju. Isti su zaključili stvorene na vojnoj paradi venecijanske vojske, a slični su zaključili na taj dan pali i u raznim mjestima unutrašnjosti. Svi pokušaji, koje je Zaimis bio preduzeo, da izmiri kralja s privremenom vladom ostali su bez uspjeha, a sve radi tvrdoglavosti solunske gospode. Svakim danom postojali su odnosili sve dublje između stranaka, a prijateljske mjere sporazumnih sila svakim su časom bivale sve bezobzirnije u jedinoj svrhi, da se na svaki način posti potok makne kralj Konstantin. Bespremerno ugnjetavanje grčke trgovine, koje je proizvelo u zemlji pravu glad, barbarske mjere, koje su preduzimane paležom i ubijstvima — sve su to bila sredstva, kojima su sporazumne sile nastojale, da privede Grčku u svoj zločinački kolosjek. Ali grčki je kralj ostao nepokolebljiv i nije htio da postupi.

Na kraju je morao da položi oružje pod prijetnjom topova sa ladja sporazumnih sila, a glad, koja je skršila životnu snagu njegova naroda, slomila je i njegov otpor. Kralj Konstantin je morao da abdicira u korist svoga sina i kod toga je zadržao prisutnost duha i hladnog pravoga kralja. On nije htio, da proteče krv radi njegova prijestolja. Za to je poslao sa nekoliko ljeplih rječi njihovim kućama svoje prijatelje, koji su se bili okupili oko dvora kao bedem.

U Engleskoj i Francuskoj mogu se sad veseliti. Oni su u Ateni izvojivali pobjedu, a sud prepuštao povjesnicu. I opet su sporazumne sile zbacile sa prijestolja jednoga kralja i sve se čini, da između ratne politike sporazumnih sila i načina, kako oni postupaju sa svojim saveznicima i neutralcima, postoji neka unutarnja veza. Više od hiljadu puta proglašile su sporazumne sile kao potrebu, da se zbaci sa prijestolja njemački car Vilim i to su proglašile kao uvjet miru. Pošto to nije tako laka stvar, sporazumne sile hva-

taju onog, koji im je bliže i do ruku, jer njihova je manjka, da što više kraljeva izgubi svoja prijestolja. Ponajprije im je pošlo za rukom zbog njihove proslavljene državničke sposobnosti i rufine, da su vladari Belgije, Srbije, Crne Gore i Rumunjske izgubili ne samo svoje prijestolje, nego i svoje zemlje, poslije njih zbacili su sa drevnog prijestolja ruskoga imperatora, a sada je na red došao kralj Konstantin i Bog bi znao, gdje će sporazumne sile da stanu, ako jednako marljivo produžiće dalje.

Medutim možemo mirno čekati, kako će se razviti prilike u Grčkoj. Budu li se ispunile želje sporazumnih vlasti, prijeći će Grčka u dvanaestom času ipak u njihovo kolo. Ovo sporazumne sile i očekuju. Ne bi bilo zgorega, kad bi general Sarrai, koji je došao bio ugrožen sa sviju strana, ipak mogao da odahne, ili na kraju krajeva da grčka vojska preuzeće na sebe onu kukavnu ulogu, koju su dosad igrali kod Soluna engleski i francuski vojnici. Nekoliko šarenih drugova iz svih kraljeva Afrike i Australije mogli bi da ostanu na Balkanu, da budu ona veza, koja veže kulturne zapadne sile sa njihovim saveznicima u borbi za slobodu malih naroda i napredak čovječanstva. Za čas bilo bi slobodno nekoliko hiljada vojnika, koji se danas moraju da bore za matje važne ili nikako važne stvari, pa bi mogli da budu otpremljeni u Flandriju i Francusku. Medutim — neka bude i neka se dogodi što mu drago: sudbina Grčke kao neprijateljice središnjih vlasti može se smatrati pod sigurno svršenom. Još se svakako sjeća sudbina Rumunjske i sudbine sviju malih naroda, koji su se odlučili, da slijede i potpomažu sporazumne sile!

Sporazumne sile imaju doista ovaj čas dovoljno drugih briga, nego da se još brinu kako da na novo urede Balkan. Iako postoji kod njih ova namjera, svaka od njih hoće to da provede na svoj način. Već gleda danas Francuska vrlo neprijatno na apetit Italije, a u Francuskoj sanjaju o vlasti na obala Sredozemnoga mora, kako ju je prije sto godina zamisljao veliki Korzini.

Split i Šibenik bili su prvi, koji su u narodnoj borbi proti Talijanima ponosno razvili hrvatski barjak. Težačka masa, nastanjena u tim gradovima, mada je često bila jakim potporijem talijanskoj ideji, proti našoj, živim je svojim narječjem doprinjela, te nam se nije odnarođila ona, koja se u grad sa sela selila. Pod udarcima te mase, koja se polagano, ali sigurno budila, padale su kule talijanskih općina, te su oba grada već u ranjoi borbi za hrvatski pokret u Dalmaciji poprimila bojovnu vrijednost prvoga reda.

Zatim razvojem u Dubrovniku nije u čemu zaostao. Seljačka masa, koja se tamo udomljivala, nije prevjerila vjerom otaca, jer se Dubrovnik već u doba Napoleona tradicijom svoje moći i kulture, bogatom gospodom i ugledom svojim na Jadranu otinuo tjudenu kulturnom utjecaju i svojom republikom znao održati slavenski upliv na Jadranu.

Dubrovnik je bio jedini, koji nas je u toj nedavnoj prošlosti, pred nešto preko stotinu godina, zastupao na Jadranu, sve naš, te smo bili u gore potisnuti sa strane okrugne Serenissime, koja nas je tek onda dobrim okom gledala, kad smo svjetom njezinu slavu našom mukom prouzročili. Tu treba tražiti razlog, s kojega nije na moru trijela ni malenu, ali na svoje porijeklo jako ponosnu dubrovačku republiku.

Izlaze: dnevno u Jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevima zapošljavajući od a. i kr. četa po cijeni od... 8 sati
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od... 10 sati
Ivrea ovog područja po cijeni od... 12 sati

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u krajevima zapošljavajući od a. i kr. četa po cijeni od... 2-
U Beogradu za dostavu u kuće... 2-50
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji... 2-60
U ostalim krajevima Austro-ugarskoj monarhiji... 3-
U inozemstvu... 4-50

Oglas po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje preplate Toplišin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon br. 245.

Godina III.

čela akcija, kojoj je svrha, da se ograniče prava moći grada Atene. Zna se, da su mnogi časnici noću izradili planove radi pripremanja otpora protiv vojničkog napada sporazumnih sila.

Posjedanje Janine.

(Naročiti brzajav „Beograd. Novina“)
Lugano, 14. juna.

Kako „Agencija Stefanii“ javlja, zapovjednik devele grčke divizije, general Maurogenis, fal je dobio vijest da se Janini približuje talijanska konjica, izašao je njoj u susret, postoje svoje čete stavlja u borbeni poredek. Zapovjednik talijanskih četa dao mu je vrlo kratak rok, da Janinu s grčkim vlastima napusti. General Maurogenis je upitao Atenu i od ministra vojne, koji je prethodno konferisao s ministrom predsjednikom Zaimisom, dobio je povijest da grad napusti. „Agencija Stefanii“ izjavljuje, da je posjedanje Janine bilo neophodno potrebno, čim su Francuzi posjeli ostrvo Santa Maura.

Kraljevsku krunu za žito.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Haag, 14. juna.

Značajno je pisanje londonske engleske štampe još prije same Jonnartove demarkacije u Ateni, kojom najavljuje nove krize između vlade sporazumnih sila. Prema tome je najavljeno pitanje, koje će imati da riješi komesar sporazumnih sila, opskrbu solunske i Venicijanske vojske životnim namirnicama, jer se ne smije dozvoliti, da tesalska žrtva dodje u sva uroke kralju vjernih četa i gradjanstva.

Držanje saveza pričuvnika grčke vojske.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Bern, 14. juna.

Prema Parizu predloženim atenskim brzajavama, zahtijevao je u noći na utorak fregatni kapetan Maurogenis, vodja pred kraljevinom dvorom postavljenih pričuvnika, od kraja opunovlašćenje, da zauzimanju abdikaciju silom zaprijeći. Kralj Konstantin odgovorio je medutim, neka se zbog njega ne prolje, da jedna kap grčke krv. Dalje je držanje saveza pričuvnika sumnjiwo. O odašiljanju francuskih i grčkih četa u Pirej, navodno je između Zaimisa i Jonnarta došlo do sporazuma.

Mišljenje grčkog poslanika u Bernu.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Bern, 14. juna.

Ovdje je novi poslanik sa pštop je novinarima, da on abdikaciju kralja Konstantina drži samo za jedan pro-

Naprotiv Pulj, Zadar, Rijeka, Trst, pa i manje varoši s fiktivnom talijanskim većinom u općini, pozabali su nam silešnim našem elementu i u nama su naši neprekidan i bujan izvor, s kojim su jačali tijek svoje rijeke, koja bi bila stalno presušila, da nije bilo naš, našeg odnarođenog elementa. Na hiljadu je tu otudjeno našeg življa, hiljadama ponajboljih naših nuda učijepljene je mržnja i prezir na sve, što bi ih samo moglo sjetiti njihova porijekla. Ovakvi odrudi kiti su se djedovskom kulturom, ponosili su se Dantem, Rafaelom, Boccacciom, a otac im bje u crven-kapi i seljačkim općinama. Mrze, naši, negoli morem odijeljena Italija. Sve, što je naše, za njih je terra incognita, daleko dalje, negoli i sama azijska Kina. Nemaju ni pojma, koliko je titansku borbu imao naš narod diljem stoljeća da izdrži, pa ipak nije kulturno zadržao i s ponosom možemo pristom uprijeti u prvičine naše literature i umjetnosti.

Ti naši renegati ne poznaju ni naše narodne tečevine, ni bogatu našu literaturu, premda smo im bliži i po krvnom srodstvu i po bliskom susjedstvu, negoli morem odijeljena Italija. Sve, što je naše, za njih je terra incognita, daleko dalje, negoli i sama azijska Kina. Nemaju ni pojma, koliko je titansku borbu imao naš narod diljem stoljeća da izdrži, pa ipak nije kulturno zadržao i s ponosom možemo pristom uprijeti u prvičine naše literature i umjetnosti.

S još većim prezijemom susreću Slovence, držeći ih masom bez većeg narodnog idealja, lišene inteligencije, neobdrane kulturom, a neće da priznaju, da je u njihovoj obecanoj zemlji kudikamo veći broj analfabeta, dok su Slovenci ekonomski bolje organizirani i od nas istih Hrvata, pak se mnogočemu imamo kod njih naučiti, osobito glede prosvjetnog i ekonomskog rada, koji je najmoćnija obrana u svjetu organiziranih masâ.

Tko god pozna te primorske otvorene gradove, tko je god, ma samo časovito, na prolazu bio u njima, vidi table nad dućanima, prisluskivao raz-

Vizorij. On je uvjeren, da se kralj nije definitivno odrekao prijestolja te da će opet preuzeti vladu čim će to prilike dopustiti. Poslanik je dalje uvjeren, da i većina grčkog naroda želi takav preokret prilika.

Neutralna štampa o abdikaciji.

Kb. Rotterdam, 14. juna.

O abdikaciji kralja Konstantina piše „Nieuwe Courant“: O kakvoj dobrovoljnoj odluci ne može biti ni govor. Kad nečiju kuću zapalimo pa je njen sopstvenik napusti, onda to ne biva dobrovoljno. Zaštitne sile vele, da hoće ponovo da uspostave jedinstvo Grčke. Ali to je jedinstvo ne postoji, jer je jedan dio naroda prešao na stranu sporazumnih sila, a drugi, vjerovalno veći, htio je kralju da ostane vijeran. I sada sporazumne sile uspostavljaju jedinstvo ponovo kojko na radikalni tokiko i na prost način. Kralj Konstantin mora se ukloniti! Njegove pristalice održava silom u miru vojska, koja je dovedena s strane. Time je položaj spašen. Postupak sporazumnih sila nije ništa drugo, nego surova primjena onog načela: „Sila je jača od prava!“ prema jednom malom narodu. Ali sporazumne sile tvrde, da se baš one bore protiv tog načela, naime protiv toga, da je dozvoljeno činiti nepravdu, ako zahtijeva vojnička potreba.

Francuske čete zapojele Tiaku u Korintskom zalivu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Basel, 14. juna.

Javlja se, da su francuske čete zapojele Tiaku u Korintskom zalivu.

Francuske čete u Tesaliji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Bern, 14. juna.

U Pariz su stigle vijesti, prema kojima su francuski i engleski odjeli četa bez poteškoća prodri do Elbasana u Tesaliji.

Nova potapljanja.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 14. juna.

Wolffov ured javlja: I. Pred zapadnim izlazom engleskog kanala i u Atlantskom okeanu potopljeno je ponovo od naših podmornica među ostalim brodovima: naoružani engleski parni brod „Clam Murray“ sa 6500 tona pšenice; tri su časnika sa toga broda zarobljeni; te jedan veći naoružani engleski parni brod nepoznatog imena. Daljnji potapljanja uništeno je: 9000 bačava ulja za mazanje i 10.000 vreća voska za Francuskog i u daljih 1500 tona pšenice.

II. Naše su podmornice u Sredozemnom moru potopile ponovo sedam engleskih parnih brodova i 10 talijanskih jedrenjaka sa ukupno 33.370 tona. Među tim potopljenim brodovima našili su se: naoružani parni brodovi „Don Diego“ (3632 tona) sa sitnom robom na putu iz Cardiffa za Aleksandriju; „Ampleforth“ (3873 tone) sa tovarom uglja na putu iz Cardiffa za Aleksandriju; „England“ (2798 tona) sa tovarom uglja na putu iz Cardiffa za Maltu; „Manchester Trader“ (3938 tone); „Elmoor“ (3744 tone) sa 5700 tona pšenice na putu iz Karachia za Livenvo; parni brod „Umaria“ (5317 tone) sa nepoznatim tovarom na putu iz Kalkute za Marselj, te bolnički brod „Dover Castle“ (8271 tona), koji je sa dva velika parna broda Union-Castle-Line, plovio, praćen od dva razarača.

govor žitelja, taj bez sumnje veoma dobro pozna tu našu otvorenu, nezacijsjenu i neviđanu ranu, koja još i danas nemilo krvari.

Nao pokret radi toga nije samo nacionalan, moderan, već i demokratičan, human. Sprječiti hoćemo zločin, da ga ne počini rođeni sin na vlastitoj svojoj majci, onemogućiti barbarstvo proših vremena, kad se zahtijevalo od radnika, da za nenaplaćenu muku pruda dušu svoju i onu svojega djeteta. Pridignuti hoćemo dostojanstvo u našeg čovjeka i ponosom na našu naciju ispuniti mu čitavo biće.

U Pulu i Zadru ne trebamo se više strašiti za nacionalnu budućnost naše djece, jer tu udarismo čvrste temelje našim kulturnim zavodima, a i naši hrvatski duh razvija sve veći upliv. U hrvatskim školama dijete redovno nalazi otpora, koji mu je nuždan, da se opre talijanskom duhu. U svojem odgojitelju nalazi ono utječe pred izručivanjem naših idea sa strane Talijana.

Sušak sa svojim moderno opremljenim zavodima, uzornim rasadištima naše kulturne snage, spasava nam riječku dječju, vabeći ih u svoje škole. Mada su u tim školama djece zbijena, još uvijek se mnogo naše djece gubi po mađarskim i talijanskim riječkim školama, da sutradan, u naponu snage, ojačaju tudjinsku bujicu proti nama.

U Trstu i nemamo hrvatskih škola, a nigdje kao upravo u Trstu i na Rijeci ne prevladava tudji jezik na ulici, nigdje kao u ovima dvjema gradovima ne izgubljuje toliko naše krv. Tu je asimilacija bila preveć jaka pak nam se o nej je i na djece, koja su u krilu svoje porodice mogla primiti našu nacionalu hranu.

Porodica, škola i ulica tri su faktor-

Kb. Berlin, 14. juna.
Wolffov ured javlja: U zabranjenoj zoni oko Engleske ponovno je djelatnošću naših podmornica potopljeno 20.100 brutno registarskih tona. Među potopljenim brodovima našazili su se: engleski naoružani parni brod „Thenius“ (6699 tona) sa 9700 tona sitne robe na putu iz Engleske za Indiju, francuski jedrenjak „St. Hubert“ sa tovarom uglja za Francuskog, engleski ribarski parni brodovi „Golden“, „Hope“ i „Virginia“ od posljednjeg broda zarobljen je kapetan. Tovar ostalih potopljenih brodova sastojao se medju ostalom robom u glavnom od drva, sitne robe, riblje masti i riblje kosti. Jedna je od naših podmornica vodila borbu s jednim neprijateljskim jedrenjakom, koji je udešen kao zamka za podmornice. Konstatirano je, da je naša podmornica s najmanje četiri zgoditka pogodila taj brod.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Holandske vijesti o potopljenim i nastrandanim brodovima.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)

Rotterdam, 14. juna.

„M a s b o d e“ javlja: Jedrenjak je „Helen“ (150 tona) iz Rocklanda, potonuo.

Jedrenjak je „Samlick“ iz Boston-a potonuo.

Engleski se parni brod „Trentham-hall“ (4173 tone) nasukao. Brod se smatra izgubljenim.

Potonuo je engleski jedrenjak „Elma“ (338 tona).

Jedrenjak su „Elsie Birdett“ susreli na moru kao ruševinu.

Engleski jedrenjak „Mare Tobni“ nasukao se i izgorio.

Francuski se parni brod „Colonial“ sukobio s jednim engleskim parnim brodom, te je potonuo.

Jedrenjak je „Phyllis“ iz Londona ostavila njegova posada, jer se nalazio pred propašću.

Izgorio je američki parni brod „Caso“.

Parni se brod „Mai“ iz Christiansunda nasukao te se nalazi u kritičnom položaju.

Potpopljeni su: ruski parni brod „Algol“ (2223 tone) sa tovarom uglja i automobilima na putu iz Engleske za Rusiju; parni brod „Soland“ (2473 tone) iz Hangesunda na putu iz Francuske za Sjevernu Ameriku; norveški jedrenjak „Juni“ sa 469 tona te ribarska ladja „Sferrol“ iz Tromsø-a.

Ruski haos.

Nezavisne vojničke republike u ruskim gradovima.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 14. juna.

„Daily News“ javlja, da su u mnogim ruskim gradovima, kao Nižnjem Novgorodu, Fazani i Samari, vojnici poapsili sve časnike i proglašili vojničke nezavisne republike.

Cetiri puka otkazala poslušnost.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)

Stockholm, 14. juna.

„Svenska Dagbladet“ javlja: Ministar vojni Kerenki je dobio potvrdu vijesti, da su nekoliki pukovi, suprot izdatoj zapovijesti, otkazali poslušnost. Jedan je puk uhapsio časnike. Privremena vlast je riješila, da ih ne mogu goine i fraserije, i misli: Isti su tako mogli govoriti Lloyd Georges, Churchill i Botha.

Kostromska gubernija proglašila se republikom.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 14. juna.

Iz Stockholm-a javljuju, da se ruska Kostromska gubernija slijedeći kronštadtski primjer, proglašila republikom.

Posljednja sjednica vojničkog savjeta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 14. juna.

Posljednja sjednica vojničkog savjeta je bila vrlo burna. Trudošviki i Menševiki protivili su se namjernom napuštanju Petrograda. Oni su tražili blizeg obavještenja, što je glasanje primljeno. Pri pretresu pitanja o površju potpore došle su vojničke žene i izjavile, da će morati pomrijeti od gladi, ako im grad ne da bar lileba, soli i masla. U protivnom slučaju one će pisati svojim muževima, da se vrate kućama i da ih hrane. Poslije toga je potpora vojničkim ženama površena od 20 na 30 rubala mjesечно. Dalje je riješeno, da se bivši car sproveđe u Kronstadt.

Generalni štrajk u Petrogradu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Petrograd, 14. juna.

Ako se ne odobri šest-satovni dnevni rad, prijeti opšti štrajk svega ruskog radništva. Organ radničkog i vojničkog savjeta opominje radnike, da napuste preterane zahtjeve.

O Wilsonovoj poslanici Rusiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 14. juna.

Najbolja karakteristika Wilsonove poslanice Rusiji nalazi se u činjenici, što holandska štampa, koja je do sad u Wilsonovim postupcima uvijek gledala neku državničku mudrost, primjetno napušta Wilsona. Jedan holandski list, koji je još onog dana kad je Amerika ušla u rat izjavio, da je Wilson potpisao objavu rata samo za to, da brže posluži pitanju mira, sad tvrdi, da je Wilson u Rusiji novcem stekao obovo. „Nieuwe van den Dag“ izjavljuje: Ako je išta u ovoj svjetskoj katastrofi zagotovljeno, to je držanje Wilsonova. List nalazi u Wilsonovoj noti vrlo mnogo neistinje i frase rijeke, i misli: Isti su tako mogli govoriti Lloyd Georges, Churchill i Botha.

Kozaci u Petrogradu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 14. juna.

Petrogradski dopisnik „Daily Mail“-a javlja, da je 9. juna otpravljen ultimatum ruskog radničkog savjeta sporazumnim silama, čija se sadržina tiče pitanja o miru.

ni imati većinu gradjanski demokrati, a nikako socijaliste.

Mjere zatvaranja prema Finskoj.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)

Zürich, 14. juna.

Prema brzojavima iz Petrograda, već je nekoliko dana obustavljen sa teretni i osobni promet za Wborg i Finsku.

Drži se, da su ove mjere preduzete radi držanja istočne mornarice.

Pokret za mir.

Ultimatum ruskog radničkog savjeta sporazumnim silama u pitanju mira.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)

Rotterdam, 14. juna.

Retrogradski dopisnik „Daily Mail“-a javlja, da je 9. juna otpravljen ultimatum ruskog radničkog savjeta sporazumnim silama, čija se sadržina tiče pitanja o miru.

Rješenje ugarske krize.

Kb. Beč, 14. juna.

Namenovani ministar predsjednik grof Mavro Esterhazy pisao je jučer u pratinji odjelnog savjetnika Pasztya ovomo, i odsjeo u Esterhazevoj palati.

Kulturno-privredni odnosi između Austro-Ugarske i Bugarske.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)

Sofija, 14. juna.

Inicijativom sveučilišnih profesora, bankovnih direktora, političara, trgovaca i članova austro-ugarske kolonije u Sofiji, osnovano je udruženje za unapređenje kulturnih i privrednih odnosa između Austro-Ugarske i Bugarske. Min'ski predsjednik Radostlavov, ambasador prof Tarnovski i austro-ugarski poslanik prof Czernin izabran su zbog svojih osobnih zasluga oko zbijenih s Manjarom i Bugarske za počasne članove udruženja.

Neograničeni podmornički rat.

Znatno raščenje gubitka brodova.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 14. juna.

„Daily Chronicle“ izjavljuje: Dobro obavješteni krugovi se ne zanose optimizmom, koji je postao zbog opadanja broja torpedovanih brodova, jer se u tim krugovima računa s činjenicom, da se smanjeni broj gubitaka ima istina blagodariti djelimično poboljšanoj obrani, ali se mnogo više objašnjava time, što se mnoge podmornice zbog raznih izmjena nalaze sada u pristaništima. Koliko je tačna ova predpostavka, vidi se, veli isti list, iz činjenice, što su baš posljednjih dana gubici brodova ponovo znatno skočili prema prosječnim gubicima prošlih mjeseci,

Borbe u Mačedoniji.

Raspoloženje medju engleskim četama.

Posljedice podmorničkog rata.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Sofija, 14. juna

Broj 162.
Da se jave radi prijema novčanih
uputnica.

Radi prijema novčanih uputnica, potrebno je da se jave gospodinu dru Vuji Veljkoviću, predsjedniku opštine grada Beograda:

1. Danica R. Ilića, željezničara iz Parcana;
2. Danica N. Todorovića iz Skoplja, i
3. Stanka udova Adamovića iz Kruševca.

U slučaju, da se ne nalaze u Beogradu, neka pošalju svoje tačne adrese, preko kojih bi im se poslao novac. Prilikom prijema novca, potrebno je imati uze se redarstvenu legitimaciju. Traži se.

Jelisaveta, udova Dušana Nikolića, željezničara, potrebno je, da se javi radi obavljanja o novčanoj posilji gospodinu Vladimиру N. Jovanoviću, željezničkom činovniku, sa stanom u Počarskoj ulici broj 11.

U slučaju, da se ne nalazi u Beogradu, neka pošalje svoju tačnu adresu, preko kojih bi im se poslao novac. Prilikom prijema novca, potrebno je imati uze se redarstvenu legitimaciju.

Pomožite beogradsku sirotinju.

I pored obilate pomoći, kojom se pomaže beogradска sirotinja, kako u novcu, tako i brašnu i drvima; pored besplatne lječarske njege i besplatnih lječeva u slučaju bolesti, ipak se nema dovoljne mogućnosti da se pomoći ukaže svima onim licima kao i porodicama, koji pomoći traže i mole na razne načine i u raznom obliku. Što i daje povoda, da se može apelovati i na plemenitost dobrih i milostivih ljudi, koji su u mogućnosti, da čine dobra djela i da se oni zamole, da svojim većim ili manjim prilozima priteku u pomoći jednim i nevoljnijim licima i porodicama, zato će ih pratiti topla zahvalnost ovih sirotinjih ljudi; a oni će moći biti uvjereni, da su čineći milosrdna djela odnali se i svojoj savjeti i društvu i Bogu.

Priloga za gornju cilj prima sirotinsko odjeljenje opštine grada Beograda, kome su pokloni plemenitih ljudi otpočeli već i da stižu.

Noćne službe u apotekama.

Da bi se gradjanstvo u slučaju potrebe moglo koristiti apotekama i noću, nadređeno je: da sve apoteke u Beogradu održavaju službu od sada svake noći, tako da svaki gradjanin, kome bi bila potrebna lječarska usluga i potrebljana apoteka, može od sada ljekovu nabaviti i noću.

Zbog pretjerane cijene.

Piljarica Stojanka Marković, koja ima na Velikom trgu mjesto br. 111, sa stanom u Skenderbegovoj ulici br. 42, kažnjena je zbog pretjerane cijene sa 200 K ili 20 dana zatvora, jer je u jednom slučaju za kilo graška tražila 10 kruna.

Nalazak.

13. ov. inj. nadjena je knjiga za bilješke u kojoj su bili kuponi za životne namirnice od broja 38.775 do 38.780, dalje uveće novčanice od po jedne krune, jedna legitimacija karta i razne cedule i lastnik neka se radi prijema svoje sopsuvenosti obrati c. i. k. okružnom zapovedništvu za grad Beograd.

Izvještaj prijavnog ureda.

13. juna: prijavljeno 82, odjavljeno 41, seoba 36; u hotelima prijavljeno 108, odjavljeno 118, ostalo u hotelima 373 prijavljenih stranaca.

Narodno zdravljie.

Dr. Radovan Marković:

Kunjalica (influenca).

Kunjalicu (influenca) uzrokuju osobite poznate nam zarazne klice, kojih ima, osobito proljećem i jeseni, toliko u zraku, da ih velik broj ljudi, odraslih i djece, udiše i njime se zarazi. Oboljeli dalje širi zarazu izdahom, nosnim iscjektom (slinom) i izbacnom kad kašljaju, ponajviše oni, koji se poboljevajući otimaju i idu za svojim postoljem. Pa i zdravi ljudi prenose i šire klice uzročnice kunjalice. Prema svemu tomu jedva se može ukloniti kunjalici za vrijeme radnje. Bilo je godina, kad je kunjalica oborila svu porodicu, a nije bilo kuće, u kojoj nisu bolovali od nje; kad je cijelo selo grožnjicavilo, kihalo i kašljalo; kad je mnogo „trgalo“, „lomilo“, „kidalо“ i t. d. Posljednjih godina nije namirna ni tako žestoka ni tako teška, ali je ima, tu više, tu manje.

Kunjalica načlo nastupa jezjom (jezom, zimicom, državicom), a odnalaži se tim kad umjerenom kad žestokom vrućicom (ognjicom, vatruštinom). Obično oštros „sloboli“, „steže“, „sijeava“, „trga“, „lomi“, „kida“, „probada“ i t. d. u glavi (u čelu) u očima, u krstima (u krizi), u ledjima, u nogama, u zglobovima, u mišicama (u mesu) i u živčima, koga ovdje više, koga ondje. Oboljelo je čeljade posve malaksalo i izlomljeno. Obitno se upale sluznice disala: u nosu, u ždrijelu, u girkjanu, u dušniku i u uzdušnicama. Od tih je ka'ra nos začepljen i balav (slinav); oči suze a vedje (kapci) počvrene i nateku (nahrckou); bolesnici kiše, napreže se da kašće, jer ga neprestano draži u ždrijelu, hraže, da vi se (guti se), promukne i kašće, najprije suho, a poslije nekoliko dana oči se iskašljaju, kasalj „sazrije“. U nekoga oboli i sluznica probasiljanja, pak se bolesniku baš gadi svako jelo, kadšto po-

vraća (bljuje), kadšto proljeva. Obično poslije četiri do osam dana nestane vratici u nekih drugih pojavi, ali bolesnik je kadšto još više nedjelja cijelim tijelom trom, boli ga u kostima, u zglobovima, u mišicama i u živčima. Upala uždušnica (katar) rado se za namirnom prometne u plućnu upalu, a po njoj bude namirna opasnom bolesti, osobito djeci, slabiciima i starcima. Redje se da kunjalice upali i prognoji („procur“) srednje uho pa i lubanjske kosti oko uha, rijetko se kad upale oči, ili bubrezi, ili obole živci i t. d. Kadšto kunjalica „pridej“ u sušicu: bolesnik se poslije namirne nikako ne može pravo oporaviti, nego nedjelje i mjesecu kunja i poboljejava, dok se ne očituju jasni znaci sušice, koja se prije u tijelu pritajila bila. Kunjalica se znaže i ponoviti: jedva si se nekoliko pridigao, a ona te po drugi put svali. To biva obično samo onda, ako prvu navalu namirne uzmese na laku ruku, pak se ne čuvaš, a još ni nisi posvezdravio, nego podješ pretrano na posao, na zimu, na vjetar, u magli, u vlagu i t. d. U opšte se od namirne može često bolovati, pa i za svake njezine rednje.

Ako se već teško očuvali od kunjalice kod iole raširenje njezine reduje, barem djecu nastoje sačuvati od te zareze, jer se kod njih namirna rado dade na zlo, a poslije nije rado ih se primaju druge bolesti. Ne daje djeci da se druže s onima, koji boluju od kunjalice ili su ju istom preboljeli a još kisu i kašlju. Čuvajte više nedjelja, osobito zimi, da „prehlade“ (nazebe) djecu, koja su u temu preboljela namirnu. Bolesnici i kunjalice treba da leži u krevetu, dogod traje vrućica. Ako je već ustao, neka ne ide iz sobe na hladan, vlažan, maglovit zrak, na kišu, buru, snijeg i vjetar, dogod hrače i kašlje. Ali zato neka je u sobi zrak i čist i vlažan: obilno zracite sobu, a postavite na peć plosnatu župu s vodom, da se ugrije i isparuje, ili donesite nekoliko puta na dan u sobu ionac vrele vode i ostavite ga, dok se para ne ispari. Bolesnik od kunjalice dobro hranite. Odraslimu je slobodno, da unjeno piće žestoko piće i čaj (tej) sa šljivovicom, jako vino, kuhan vino i t. d.

Zvanične objave.

C. i. k. okružno zapovedništvo za grad Beograd.

Br. 11/1917.

OBJAVA.

U mjesecu januaru g. 1917. objavljen je bio cijeli postupak oko porezivanja poreznih objekata, koji podleže porezima i dužnosti poreznih obaveznika.

Ovim se objavljuje, da su u svrhu porezovanja poreskih objekata koji podleže porezima i razrezivanju svešteničkog bira za god. 1916. i 1917. i eventualno povratno za četvrtu tromjesečje godine 1915. u gradu Beogradu određene tri komisije, koje će se sastojati svaka od 9 gradjana grada Beograda. Ove komisije će svoje djelovanje započeti 19. juna ov. god. i to u Knez Mihajlovoj ul. br. 19. I. sprat.

Porezi se podvrgavaju sva imanja u zemljištu, zgrade, kamata na glavnici i rentni dohodi, kao i sva zanimanja koja donose koristi ma koje vrsti bilo, da je svaka lična zarada i svaki prihod, ma iz kog izvora potičao.

Svaki poreski obveznik dolazi u onoj ulici pod oporezovanje u kojoj stane, jedino trgovci u ulici Kneza Mihajla će biti oporezovani u svojim radnjama, i firme koje imaju dva ili više ortaka (kompanija) biće oporezovane u ulicama, gdje su im radnje, a ne u stanovima.

Svaki poreski obveznik ima pravo, da pri pretresu u njegovoj porezi dodje pred komisiju.

Doticni, koji su poslije 1. februara 1917. dobili koncesiju za vršenje kakve radnje i nijesu svoju čistu zaradu prijavili poreskom odjelenju okružnog zapovedništva za grad Beograd, imaju bezuvjetno doći pred komisiju za razrez poreze da iskažu svoju zaradu, jer će im u protivnom slučaju komisija razreza i porezu bez njihovog sudjelovanja.

Zalba protiv iznosa poreze, koju bude razreza komisija za razrez poreze, dopuštena je u sljedećim slučajevima:

1. Kada rješenje o razrezu poreze nije bilo jednoglasno i kada je komisiji utvrđeni čisti dohodak veći od prijavljenog.

Protiv jednoglasnih donesenih rješenja nema mjesto žalbi.

2. Kad je primijenjena netačna poreska stopa ili kada se pri obraćenu poreskom iznosu podkraja a poresku.

Žalbe se imaju podnijeti V. G. G. preko okružnog zapovedništva za grad Beograd najdalje u roku od 8 dana i to ako je poreski obveznik bio prisutan pretresu, računajući od časa razrezivanja, inače od dana predaje poreske knjižice.

Podnosenje žalbe ne zadržava na platno poreze.

Raspbrane komisije tražeće svaki dan od 8-12 sati prije podne.

Pojedine ulice dolaze na slijedeći način na red:

Komisija br. 1.

18. juni: Mlatišumija, Trnska.

19. juni: Hadži Gjerina, Hadži Prodanova, Kopaonička, Smijanića.

20. juni: Resavska, Kocina.

21. juni: Beogradska.

22. juni: Vrlička.

23. juni: Avakumova, Nemanjina.

Komisija br. 2.

18. juni: Mileticeva, Vršačka, Radešnica.

19. juni: Makedonska, Kočačeva.

20. juni: Princev, Jakšić, Budimska.

21. juna: Skender Begova, Visoki Stevan.

22. juni: Bačvanska, Pančićeva, Knićanin, Avramova, Solunska, Bistrička.

23. juni: Despot Gjurgija, Močvarška, Jevrejska, Bitoljska do No. 25.

Komisija br. 3.

18. juni: Grčančarska, Trn, Hadži Rufimova, Vinogradarska, Dečija.

19. juni: Hadži Milentijeva, Rudnička, Gjevgjeljška, Nebojša, Reonska.

20. juni: Laudanova.

21. juni: Petroljinska, Milišić, Novoselska, Slavuška 1, 2, 3, 4, Veljkova, Vojske Žike.

22. juni: Budimska, Sveti Prohor, Guričić, Novo Pazarška, Slijepa prava i sokace.

23. juni: Poljska i poljska produžnja, Nova, Gospodarski put, Podgorička, Sloboda, Starine Novaka, Poljska, Ivina, Kriva, Stražnja, Poštarška.

Daljni red će u pravo vrijeme biti objavljen u „Beogradskim Novinama“.

Objava.

Prema § 1. naredbe vrhovnog vojnog zapovjedništva od 10. aprila 1916. Zbor. br. 10., stavljen je pod nadzor tvrtka Samuel Amar & sin, sa sjedištem u Beogradu, Saborna ulica br. 27. Za nadzornika je postavljen Ludwig Eichenthal, Knez Mihajlova ulica br. 49. Početak stupanja na snagu 5. juna 1917.

C. i. k. okružno zapovedništvo Beograd-grad.

Objava.

Prema § 1. naredbe vrhovnog vojnog zapovjedništva od 10. aprila 1916. Zbor. br. 10., stavljen je pod nadzor tvrtka V. Marinović & Comp. sa sjedištem u Beogradu, Hotel Bristol. Za nadzornika je postavljen Ludwig Eichenthal, Knez Mihajlova ulica broj 49. Početak stupanja na snagu 5. juna 1917.

C. i. k. okružno zapovedništvo Beograd-grad.

Branka,

(Nastavak).

Branka je ure i dane, pitala dapače listonošu, ima li za nju kakovo pismo, al ni reda ni piknje od Brankine. Napokon zadje i babi Brankinoj, ima li ona vijesti, ali starica odgovori kroz suze, da nezna ništa, i kako se silno boji, da je njezinu Branku snašlo kakovo zlo. Hermi udari krv u lice: „Eto neharmice!“ planu djevojku, „kako mi je sveto i vjerno obetala, da će joj prvi posao biti pisati mi, a sada kanda je propala u zemlju ili prebrodila ocean. Čekaj, osveti ču i se!“

Zbijala odpremi Brankinu drugi dan veliki smotak prazna papira na imen Brankino u Jalševu, neplativiši dakako poštine — al za nekoliko sati doneše joj listonoša odebelo pismo. Prepoznavši uman Brankinu ruku, skinu djevojku nestripljivo zamot, stisne se u kut, i uze željno čitati:

„Draga Hermino!

Kao da te vidim, kao da te čujem. Tvoje oči sipaju gnjevne strijele, tvoji uvojci postakaju od ljutine oko tvoje glave obara se čitava tuča ljutih riječi, kojima korište neharmicu. Primam za sada sve to breme ukora bez svakoga prigovora. Nije mi na kraj pameti, da se ispričam, jer nemam kada baviti se takvim besposlincima. Hoću da ti opišem sve, što sam u ovo nekoliko dana doživjela, kakvo je Jalševu, kakvi su tu ljudi, i kakovo je moje mlijenje o svem tom. Tako se barem dogovorimo na odlasku. Netrebati priopovijediti, kako mi je bilo priđuši, kad sjedoh u željezničku kola na zagrebačkoj stanici. Bila sam u ženskom odjelu sana. Stisnula se u kut, pritegnula svoj šal jače, pogledala kroz prozor — sve nebo tamno, svud snijeg i led. Zablio me, slišnju oči. Činilo mi se, da sam sama na svijetu

